

SKÄRGÅRDSLIV

Ett övergivet, fuktskadat skärgårdshemman i akut behov av renovering, blev Eriks och Lenas för elva år sedan. De har byggt ut, bytt fönster och färgsatt allt med stor omsorg. TEXT SOFIA MEURK | FOTO PER MYREHED

Pärilsponspanelen i entrén är målad med Ottossons kittvita färg, NCS 0604-Y26R. Fodren målades i pärlgrå kulör från samma färgmakare, NCS 1805-G88Y.

FÄRGSÄTTNINGEN
Fasaden är målad med vit linoljefärg bruten med grön umbra och gulockra för varmare ton. Knutarna är målade med ockra bruten med grön umbra, vilket ger beige kulör.

Huset har byggts till med en fönsteraxel och fått ny entré och glasveranda i kombination.

”Vi gillade platsen helt enkelt. Här fanns mjölkkor, ett levande jordbruk och en bygd med historia.”

Huset hade nog alla fel ett hus kunde ha. Men det bekymrade inte Erik Larsson och Lena Forsén, som bor här sedan elva år. – Vi gillade platsen helt enkelt, säger Erik. Vi hade letat efter ett hus som skulle ligga max en timme från Stockholm, ha högt i tak och vara tillräckligt rymligt för familjen. Våra söner var fortfarande små, när vi köpte för elva år sedan. Här fanns mjölkkor, ett levande jordbruk och en bygd med historia.

ERIK TILLBRINGADE NÅGRA somrar som barn i närheten av Norrtälje och det har givit bestående minnen. De småskaliga gårdarna, torrdassen, att slå ängen med lie och att mocka i ladugården var stora upplevelser för en åttaåring.

Innan han och Lena köpte villan på Vätö i Stockholms skärgård hyrde de ett hus un-

der två år för att lära känna byn. De cyklade förbi det vackra vita sekelskifteshuset på ängen och tänkte att det verkade obebott och att det kanske skulle bli till salu snart. Så småningom fick de kontakt med ägarna, som funderade på att sälja, och huset blev till sist deras.

DET ERIK TYCKER är roligt med gamla hus är detektivarbetet, att få inblick i gamla tider. Varför ser det ut så här? Vad tänkte de?

– Vi hade inte så mycket erfarenhet av husrenovering men jag är uthållig och envig. Min pappa byggde en egnavilla under kriget. Hemma snickrades det, målades och tapetserades, mina föräldrar gjorde det mesta själva. Man ger på något sätt barnen ett arv fast man inte vet om det. Lusten att pröva nya saker har drivit mig.

Huset är från 1890-talet och står på en

stamfastighet på sju hektar varav merparten är lövskogslund och klassad som nyckelbiotop; ett skogsområde med höga naturvärden. Ekonomibyggnaderna, ladugård och höns-hus, fanns tyvärr inte kvar.

Från början fanns en mataffär i botten-våningen men den konkurrerades ganska snart ut av Kooperationen som bildats av arbetarna på närliggande Vätö stenhuggeri.

VATTEN FANNS INTE indraget när Erik och Lena flyttade in och alla fönster på botten-våningen var utbytta mot moderna, pärlsponten var överspikad med masonit och kakelugnarna var utrivna. Här sprang möss över golven och myror hade flyttat in i delar av trästommen, en stående plankkonstruktion.

– Egentligen hade vi velat bo in oss i huset först, men vi var tvungna att snabbt anlita en firma för att åtgärda det värsta, berättar

Under trappan finns en liten toalett med fönster mot blomsterängen på baksidan. På väggen i trappan sitter gamla sjökort över Vätö med omgivning.

VITA VILLAN
Vi bor här: Erik Larsson. Lena Forssén och söner Harald och Tore. Yrke: Erik har jobbat som controller på ett dataföretag och Lena är förläggare på Natur&Kultur.

Kammaren är ljus med limfärgsmålat tak och tapet i sekelskiftesstil. Spår av mörkt röd kulör syns ännu i hörnen på golvet.

”Glaset i fönstren är gammalt med skimrande yta. Fönsterbågarna är järnoxidröda, en varm och glad kulör.”

forts.

Erik. Många problem i huset var kopplade till att det stått tomt och var fuktigt, och renoveringen blev mycket mer omfattande än vi kunnat föreställa oss. Jag läste in mig på all tänkbar byggnadsvårdslitteratur och ville använda naturliga material – ingen plast och ingen mineralull. Hantverkarna tyckte nog att vi var besvärliga, säger Erik.

Den största förändringen är tillbyggnaden av en veranda som används som sommarmatsal, och ett badrum på övervåningen.

I SAMBAND MED att huset förlängdes med en fönsteraxel byttes samtliga fönster på bottenvåningen. Det hade genom åren blivit en blandning av olika fönsterformer och Erik och Lena ville ha gamla spröjsade fönster i hela huset. På övervåningen renoverades originalfönstren. De fönster som sitter på verandan hittade familjen på vinden. Övri-

ga fönster på bottenvåningen behövde nyttillverkas och på rekommendation anlätades en snickare i Hälsingland till arbetet.

– Helt fel, egentligen. Varför tog vi inte snickeriet i trakten? Vi har anlitat lokala hantverkare till alla jobb därefter.

Glaset i fönstren är gammalt med skimrande yta, en självklarhet för familjen. Alla fönster målades från början engelskt röda men är nu järnoxidröda, en kulör som Erik och Lena tycker är varmare och gladare.

MYCKET AV DET övriga renoveringsarbetet handlade om att göra interiörerna ljusare. Under den ljusblå masoniten i köket, till exempel, var det målat med björklasyr på pärlsponten, vilken med åren hade mörknat. Den fick nu ljusare kulör. Runt vedspisen är det ommurat och murstocken är målad med hemblandad limfärg. ➡

Det praktiska skafferiet rymmer mycket porslin.

Den vita kulören passar fint på en skärgårdsvilla.

Flaskorna hittades under golvet.

Endast mässingsknoppen skvallrar om tapetdörren i väggen.

Den ståtliga kakelugnen flyttades hit på 1930-talet från en våning i Stockholm.

Salen är tapetserad med Duros Nyckelviken 1. Matt linoljefärg i taket, linoleum på golvet.

VAD ÄR EN NYCKELBIOTOP?

Nyckelbiotoper är skogsområden med mycket höga naturvärden. De har en viktig roll för bevarandet av skogens hotade växter och djur. Där finns också förutsättningar att hitta hotade och rödlistade arter, som inte uppträder slumpartat och jämnt utspritt i skogslandskapet utan ofta finns på vissa platser. Ett skogsområde kan vara en nyckelbiotop på grund av en speciell skogshistoria eller på grund av sällsynta ekologiska förhållanden. (SKOGSSTYRELSEN)

Stilleben från den tidigare affärslokalen i källaren. Mössen äter penslar och linolja.

Erik med en av de ursprungliga fönsterbågarna som varit mall för de nytillverkade fönstren på bottenvåningen.

”Här växer snödroppar, vintergäck, blåsippor, gullvivor, vilda pingstliljor, aklejoj, pärlhyacinter, mandelblom och bellis.”

forts.

Nu har Erik och Lena påbörjat en andra våg av renovering.

– Vi har en mer sansad inställning nu, menar Erik, i början kan det bli lite för mycket rätt och tidstroget.

Den här gången handlar det mest om att justera färgkulörer och att fundera över hur den gamla affärslokalen i källaren ska kunna bli gästrum. Att renovera jordkällaren på tomten är också ett projekt. Merparten av ytterpanelen är bytt och nu är det dags att måla om med linoljefärg på utsatta ställen.

SLUTLIGEN HAR HUSET återfått sin karaktär av skärgårdshemman med en prunkande trädgård och vilda djur in på knuten. Här växer snödroppar, vintergäck, blåsippor, gullvivor, vilda pingstliljor, aklejoj, pärlhyacinter, mandelblom och bellis i en fantastisk skogsbacke med vidhängande sommaräng. Räv och älg ses ofta vid husknuten och närheten till havet märks varje gång en havsörn seglar över huset. ●

ERIKS OCH LENAS TIPS OCH RÅD

Våga välja färg! Det finns många fina färgskalor att upptäcka, försök att inte bara tänka vitt.

Misstag vi gjorde: Badrummet blev lite för stort, kanske hade vi kunnat skapa två rum på övervåningen i stället. De gamla originalfönstren är svåra att få täta, de läcker mycket värme oavsett vad byggnadsvårdarna säger. Vi tar gärna emot tips på hur vi kan göra dem tätare. I köket borde vi ha isolerat golvet, som är iskallt. Och till sist skulle vi ha tänkt några extra varv innan elledningar drogs så att placeringen av kontakerna blev mer genomtänkt.

Nästa projekt: Renovera källarvåningen. Vi har också planer på att bygga garage och verkstad på grunden till det gamla hönshuset.

Uteplatsen i solen vid det rödmålade planket har utsikt över öppna fält.